

“Kirpi”

Bir film yönetmeni ancak zamanın ruhunun nereye doğru aktığını hissedebilirse başarılı olabilir. Çünkü film aynen marka gibi - son kullanıcı ile buluşması zaman alıyor. Fikir kritik buluşmadan çok daha önce filizleniyor. Konu sektörü değiştiren prodüksiyonlar olduğunda aradaki zaman farkı da daha da geniş. Ve tabii yönetmenin geleceği anlama yeteneği çok daha kritik. Örneğin; James Cameron Avatar filminin hayalini vizyona girişinden 15 yıl önce kurmaya başladı. Hayal o denli zengin ve zamanın önündeydi ki o günün şartları ile yapımı için adım atılamadı. Yarısından fazlası üç boyutlu animasyondan oluşan Avatar'ın prodüksiyonu bir takım özel efektler geliştirildikten sonra mümkün oldu.

James Cameron on beş yıl önceden seyircinin neyi arzulayacağını, nasıl bir deneyim tarafından büyüleneceğini biliyordu: "Navi kabilesi, insanların daha iyi bir modeli, belki de doğal olarak içimizde var olan ama kaybetmeye başladığımız saf halimiz. Filmi gördüğünüz zaman siz de Naviler gibi olmak isteyeceksiniz". Tahmin doğru çıktı. Öyle ki; Avatar seyircilerinin bir kısmı salondan çıkıp gerçek dünya ile yüz yüze geldiğinde depresif bir ruh hali içine girdi. Doğa ile mükemmel uyum içinde süren hayata, kuyruklarını USB gibi kullanarak tüm canlılar ile iletişime geçen mavi kabileye öykünmemek elde değil. "Pandora Blues" sendromu CNN ve Psychology Today başta olmak üzere saygın yayınlara konu oldu. Sendrom, son derece zayıflayan insan-doğa ilişkisinin ne denli arzulandığını ortaya çıkardı.

İçinde bulunduğumuz haftalarda Elvan Alpay "Kirpi" sergisi ile şiddetle arzulanan bu ilişkiyi deneyimleme fırsatı veriyor. Sergi sanatçının son çalışmaları olan resimlerden ve duvar heykellerinden oluşuyor. Eserlerin tümünde tuhaf, organik, mantarimsı formlar öne çıkıyor. Elvan Alpay serginin mesajı ile ilgili şunları söylüyor: "Dünya üzerinde tüm canlılar, sadece doğum ve ölüm anlarında salgılanan bir enzim ile aktive olan iletişim molekülüne sahip. Bizler, yaşam sürecimizde de, bir çekirge veya bir çiçek tomurcuğu ile her an iletişimde olduğumuz bilinciyle, doğaya, yaşama bakışımızı tamamen değiştirmeliyiz". Sergideki formların farklı skalalarda yorumlanabilmesi bu birliği çok iyi iletiyor. Örneğin; duvardan fıskıran konik formlar mantar da olabilir, küf kolonisi de, insan hücresinin içindeki bir öge de... Ve aslında tüm bunların arasında derin bir uçurum olmadığını idrak etmek, tüm yaşamın bütünsel olarak birbirine bağlı olduğunu hatırlamak sergi ziyaretçisi için deneyimin en üst noktası.

Elvan Alpay'ın Kirpi ile anlattığı insan-doğa bütünlüğü eldeki en temel sorunun cevabını da veriyor: İnsan bölünemez bir biçimde parçası olduğu sistemi çökerterek hayatta kalabilir mi? Tabii ki hayır. Sanatçı cevabın aciliyetine dikkat çekiyor: "Dünyada bundan büyük 'aciliyet' içeren hiçbir konu olmadığı bu kadar aşıkarken, bu kadar umarsız kalınan başka bir konu olmayışına da tanıklık ediyoruz."

Kulağa olağanüstü gibi gelse de, tüm canlılar ile (yeniden) iletişim kurmanın aslında son derece doğal bir olgu olduğu üzerine düşünmek için sergiyi ziyaret edin. "Kirpi" 25 Şubat'a kadar İstanbul Galeri Nev'de.